

Lars Sunnanå har vært interessert i astrologi, psykologi og esoterisk filosofi siden slutten av 80-tallet. Han arbeider for tiden som lærer på videregående skole, driver forlaget Visdomsskolen og har etablert det astrologiske nettstedet *astropedia.no* sammen med Atle Skretting.

Motsatt side øverst:

Guder og demoner samarbeider om å kjerne frem amrita fra Melkeveien. De bruker en syvhodet slange som rep, og verdensfjellet Mehru er kjernestav.

Denne side nederst:

Guder og demoner samarbeider om å kjerne frem amrita fra Melkeveien. De bruker en syvhodet slange som rep, og verdensfjellet Mehru er kjernestav.

måneknutene i fødselshoroskopet - del 1

Nordlig og sørlig måneknute har alltid spilt en sentral rolle i indisk astrologi. I moderne vestlig astrologi har måneknutene fått stor oppmerksomhet de siste årene, men de blir da gitt en annen tolkning enn i indisk tradisjon. Hvordan skal måneknutenes plassering i fødselshoroskopet forstås?

Måneknutene i hinduismen

Særlig hinduismen har lagt stor vekt på måneknutene. Dette gjenspeiler seg i indisk astrologi der nordlig og sørlig måneknute, eller hhv. *Rahu* og *Ketu* som de kalles på sanskrit, er minst like viktige i tolkningen av horoskopet som Solen, Månen og planetene ut til og med Saturn. (Indisk astrologi bruker ikke de tre ytre planetene). Ifølge tradisjonell indisk astrologi har både Rahu og Ketu en negativ og ulykkebringende innflytelse i horoskopet. Begge er knyttet til karma: Ketu er koblet til fortiden og vår karmiske arv, mens Rahu har noe å si om karmaen vi skaper nå og som vil komme til utligning i fremtiden. Rahus innflytelse blir gjerne sammenlignet med Saturns, mens Ketu sammenlignes med Mars. Saturn og Mars ble kalt for hhv. den store og den lille ulykkebringer i gamle dagers astrologi, og dette understreker det faktum at måneknutene tradisjonelt har blitt tolket som en destruktiv innflytelse.

Måneknutenes rolle i mytologien

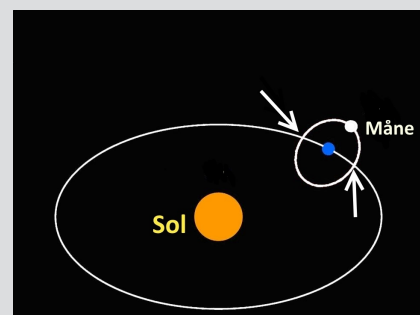
Den mytologiske fortellingen om hvordan de to måneknutene Rahu og Ketu kom inn på verdensscenen inneholder dype sannheter og vil gi oss nøkkelen til hvordan disse to punktene skal tolkes i horoskopet. I hinduismen fortelles det at like etter tidens begynnelse utkjempet universets guder og demoner en hard kamp, uten at noen av dem klarte gå av med seieren. Det Gode sto mot det Onde i en utmattende og formålsløs krig. Derfor valgte de i stedet å samarbeide. Gudene og demonene ble enige om i fellesskap å kjerne Melkeveien for å utvinne *amrita*, den guddommelige nektar som gir udødelighet. De brukte verdensfjellet Mehru som kjernestav og en syvhodet slange som rep. På den ene siden sto

Hva er måneknutene?

Eklipptikken er den imaginære sirkelen på himmelen som Solen, sett fra jordkloden, ser ut til å bevege seg langs i løpet av ett år. Eklipptikken kan dermed kalles solbanen, og den er sammenfallende med jordens bane rundt Solen. På samme tid beveger Månen seg rundt jorden i en sirkel og bruker ca. én måned på en runde. Denne månebanen står i fem graders vinkel på solbanen, og de to sirklene krysser dermed hverandre på to steder. De to punktene kalles hhv. den nordlige og sørlige måneknute. Måneknutene vil alltid stå i eksakt opposisjon til en annen, men de står ikke konstant på samme sted. Sett fra jorden beveger måneknutene seg retrograd eller baklengs gjennom zodiaken og bruker ca. 18 ½ år på en runde.

Nodeaksen fra sørlig til nordlig måneknute vil naturlig nok følge med jorden på dens bane rundt Solen. To ganger i året er nodeaksen på linje med Solen. Det vil si at aksene mellom sørlig og nordlig måneknute peker direkte i retning mot Solen, og det er kun på disse tidspunktene at Sol- og Måneformørkelser kan skje. Dette hadde stor betydning i gamle dagers religion og mytologi. Man tolket formørkelser som om at måneknutene hadde kraft til å sluke Solen og Månen, slik at de to himmellysene forsvant for et kortere tidsrom.

En astrolog må ha klart for seg at måneknutene ikke er fysiske objekter, og at de sier noe om forholdet mellom Solen og Månen, sett fra jorden. En astrologisk tolkning må ta utgangspunkt i disse astronomiske fakta.

Måneknutene er lokalisert der månebanen krysser eklipptikken, som er jordens bane rundt Solen. Eklipptikken er samtidig den imaginære sirkelen som Solen gjør rundt jorden, og den kan derfor kalles solbanen.

det 54 demoner og dro i slangen, og på den andre siden sto det 54 guder. Det var altså totalt 108 åndevesener som samarbeidet om å få verdensfjellet til å dreie rundt. Når de hadde kjernet ferdig, var avtalen at alle skulle få utdelt nektar.

Vishnu, universets herre, hadde imidlertid pønsket ut en plan: universet er nemlig innrettet slik at Det gode er forutbestemt til å gå av med den endelige seieren i kampen mot Det onde. Under utdelingen av nektar var det derfor bare rekken med guder som skulle få drikke og dermed bli udødelige. Da Vishnu skulle fordele nektaren fremsto han som en sexy kvinne, og hos demonene tok begjæret overhånd. Begjæret gjorde dem blinde for hva som skjedde foran øynene deres, og de oppdaget ikke at det kun var gudene som fikk smake på nektaren. Unntaket var Vasuki, en demon i en drages skikkelse, som gjennomskuet det hele. Han snek seg derfor over til guderekken og satte seg mellom de to gudene Solen og Månen. Her fikk Vasuki nektar å drikke, men Sol og Måne hadde sett hva som skjedde og meldte fra til Vishnu. Som straff kastet Vishnu en Sudharshan Chakra, et diskoslignende kastevåpen med 108 spisse tagger, mot demonen/dragen Vasuki og delte ham i to. Men Vasuki hadde allerede smakt på nektaren og var udødelig. Dragens hode ble Rahu eller den nordlige måneknute, mens dragens kropp

ble Ketu eller den sørlige måneknute. Rahu og Ketu oppholder seg fortsatt mellom Solen og Månen og forsøker å ta hevn over disse for at de ga varsel til Vishnu. Dette gjør Rahu og Ketu ved å prøve å sluke de to store himmellysene, noe som skjer ved Sol- og Måneformørkelser.

Tolkning av myten

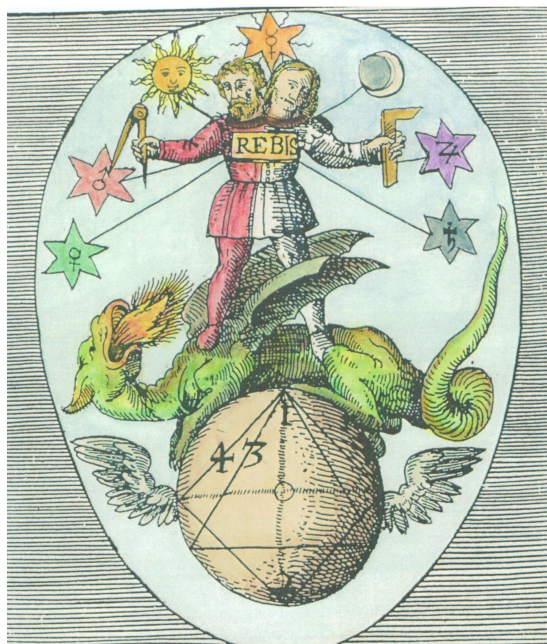
Myter og fortellinger i hellige skrifter inneholder gjerne flere nivåer med esoterisk, eller hemmelig kunnskap. Dette gjelder blant annet skrifter fra norrøn mytologi, hinduismen og de tilsynelatende enkle fortellingene i Det nye og Det gamle testamente. I historien om Rahu og Ketu ser vi at tallet 108 er brukt to ganger. Dette er et av de helligste tallene i både østlig og vestlig esoterisk tradi-

sjon. *108 er nemlig det symbolske kodetallet for verdens skapelse og evolusjon. Ved å bruke dette tallet gir skaperne av myten et signal til personer som er innviet i den hemmelige kunnskapen om at de her kan finne informasjon av sentral betydning. Se egen faktaboks om tallet 108.*

På *makrokosmisk* nivå forklarer denne myten ondskapens rolle og funksjon i verden. Det er samspillet mellom polariteter av motsatt slag, som guder og demoner, godt og ondt, lys og mørke, positivt og negativt, yang og yin, maskulint og feminint, Sol og Måne, som holder verden oppe og driver den fremover. Det onde er en helt nødvendig motkraft til Det gode. Der- som det ikke sto demoner og dro i tauet eller slangen på den andre siden av kjernestaven, ville gudene vært maktesløse og ikke i stand til å skape noe som helst.

Verdensfjellet Mehru, kjernestaven som de åndelige vesenene bruker, viser til den materielle verden. Vi mennesker utvikler oss her på jorden gjennom å erfare glede og lidelse, godt og ondt. *Ved å erfare ondt lærer vi at godt er best.* På den måten innehar ondskap og lidelse en helt nødvendig oppgave i menneskets evolusjon. Myten forteller dessuten at åndevesenene brukte en slange som rep da de skulle kjerne frem amrita, den guddommelige nektar. I religiøse tradisjoner over hele verden viser slangen til livsprinsippet og evolusjonen, den indre drivkraften i skaperverket som leder alt det skapte fremover mot sitt mål. Dette gjelder for eksempel slangen under syndefallet i Bibelens første bok, den norrøne

Hermafroditten og dragen. Mennesket er her midtveis i sin spirituelle utvikling. Han er fortsatt "rebis", som betyr "to ting", men målet er å sammenføye disse polaritetene til en enhet. Mennesket skal forene Sol og Måne i sitt indre. Han står oppå jordkloden og henter kraft fra dragen, og det er denne dragekraften han benytter seg av transformeringsprosessen. Mennesket mottar også stråler eller energi fra planetene samt Solen og Månen som sirkulerer rundt ham. Solen er koblet til hans høyre og maskuline side, mens Månen er koblet til den feminine. I arbeidet bruker alkymisten frimurerredskapene vinkel og passer, symboler på det psykologiske arbeidet. Fra et verk av alkymisten Basil Valentine, utgitt i Frankfurt 1613. Fargelagt av Adam McLean, www.alchemywebsite.com

Midgardsormen og aztekernes Quetzalcóatl, den fjærprydete slangen.

Det symbolske bildet av "å kjerne Melkeveien" spiller på det som skjer når man kjerner melk til smør: gjennom å la eksterne krefter virke på grunnmaterialet finner det sted en foredling, og det skapes en mer verdifull substans.

På *mikrokosmisk* nivå står Mehrufjellet for menneskets ryggstøyle mens den syvhodete slangen er Kundalini, livsenergien som beveger seg gjennom de syv chakraene oppover langs ryggstøylen for å gi mennesket åndelig opplysning. Når Kundalini reiser seg og når frem til Sahasrara chakra, det vil si kronechakraet på toppen av hodet, vil mennesket motta amrita, udødelighetens nektar. Yogien arbeider på sin fullkommenhet gjennom å påvirke Kundalinienergien direkte. Med spesielle øvelser stimulerer han energien for at denne skal fjerne indre blokkeringer og urenheter. På den måten renser yogien seg for negativ karma, der han "kjerne" frem udødelighetens nektar ved å ta i bruk slangeenergien.

Det jevne menneske gjennomgår den samme prosessen som yogien, bare i et saktere tempo: slik guder og demoner kjerner frem amrita, slik utvikler gjennomsnittsmennesket seg i "livets kvern", der godt og ondt, eller de positive og negative opplevelsene som det daglige livet bringer, haler og drar i mennesket fra begge sider. Ut fra disse erfaringene utvikles visdom, styrke og kjærlighet, og sakte men sikkert beveger man seg fremover mot fullkommenhet.

Tolkning av måneknutene

Med denne dybdeforståelsen vil det være lettere å tolke måneknutene i fødselshoroskopet. Ifølge indisk astrologi har måneknutene en negativ innflytelse, mens de fleste moderne vestlige astrologer hevder at måneknutene viser til et positivt potensial: de representerer en styrke eller skjulte talenter som vi skal utvikle. I denne artikkelen graver vi i dybden og ser at disse tilsynelatende motstridende tolkningene blir forståelige hvis vi tar utgangspunkt i den opprinnelige hinduistiske myten. Det er da viktig å vite at religiøse myter skapes av mennesker med et direkte innblikk i universets indre maskineri, såkalt innviede personer. Når disse innviede personene har valgt å fokusere på tallet 108 i myten om måneknutene, viser det at denne historien forteller noe av grunnleggende og overordnet betydning. Måneknutene spiller dermed en sentral og overordnet rolle også i astrologisk sammenheng.

De to måneknutene er de to punktene hvor månebanen krysser solbanen, eller ekliptikken. Vi kan derfor si at på disse to stedene i horoskopet blir måneprinsippet og solprinsippet koblet sammen. Vår psykologiske og spirituelle utvikling handler om å bli hele og harmoniske mennesker. Ubevisste konflikter og komplekser skal gjøres bevisste slik at man kan frigjøre seg fra dem, og alle motstridende tendenser i psyken skal integreres eller "sammenkobles" for at de kan fremstå som et harmonisk hele. I menneskets indre skal Yin og Yang inngå i et fruktbart samarbeid. Både hinduismens yogier og Vestens alkymister har kalt resultatet av denne prosessen for "det himmelske ekteskap", eller "bryllupet mellom Sol og Måne". Det endelige målet for alkymistene var å omskape seg til "den himmelske hermafroditt", som er en fusjon mellom den maskuline guden Hermes og gudinnen Afrodite. Dette skal ikke forstås fysisk eller seksuelt, men at alkymisten søkte en indre, psykologisk balanse og harmoni. Solprinsippet, eller det maskuline prinsipp, skal stå i balanse med Måneprinsippet eller det feminine prinsipp. Når dette psykologiske fundamentet har blitt etablert, vil man være klar for å motta åndelig opplysning, eller udødelighetens nektar.

De to måneknutene i horoskopet viser til steder av sentral betydning for menneskets psykologiske og spirituelle vekstprosess. På disse to punktene har vi store muligheter til å utvikle oss. Nodeaksen går fra Ketu til Rahu, og disse to virker som drivkrefter og motsatte poler i vår egen personlige

livets kvern, på samme vis som demonene og gudene står mot hverandre og drar i "livets slange" for å få verden til å dreie rundt. Her må vi huske lærdommen fra den indiske myten: kjerningen av amrita skjer ved at demonene spiller på lag med gudene. Dette sentrale punktet er også poengtert ved at demonen Vasuki går over til den andre siden. Han plasserer seg i gudenes rekke og får dermed drikke av udødelighetens nektar. Det er Vasuki som blir til Rahu og Ketu, de to måneknutene. På denne måten forteller myten oss at måneknutene er "demoniske" og dermed potensielt ulykkebringende, men at de egentlig står i gudenes eller det godes tjeneste og kan tilføre oss noe positivt.

Måneknutene i indisk og vestlig astrologi

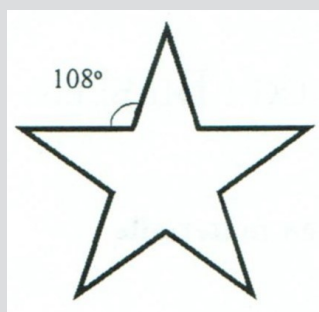
Innenfor indisk astrologi er det stor variasjon i hvordan måneknutene tolkes, men grunnregelen er at de har en uheldig innflytelse. Husene hvor de er lokalisert blir negativt preget, og planeter i konjunksjon med måneknutene blir skadelidende. Måneknutene viser i hovedsak til motgang, problemer, uhell og ulykker.

De siste hundre årene har vestlig astrologi vært gjennom en stor omveltning. Innsikten fra moderne psykologi etter blant annet Freud og Jung har blitt integrert i astrologien. Det er utviklet en astrologisk vitenskap som legger større vekt på å forstå menneskets indre, i stedet for å drive med forutsigelser, spådommer og mer overflatisk beskrivelser av planetenes forskjellige innflytelser og påvirkninger. Astrologien har vist seg å være et utmerket redskap for psykologisk innsikt og selverkjennelse. Korrekt anvendt gir astrologi oss en overordnet forståelse av vårt eget liv: hvor vi kommer fra, hvor vi står nå, og hva vi skal søke å utvikle oss mot.

Dane Rudhyar var en av forgrunnsfigurene for denne humanistiske og psykologisk orienterte astrologien. Han la stor vekt på måneknutene i sitt arbeid, og i denne artikkelen har jeg hentet

inspirasjon fra Rudhyars artikler om måneknutene (disse er å finne på nettstedet www.Khaldea.com). Ifølge Dane Rudhyar er hensikten med det jordiske livet å manifestere mest mulig av vårt medfødte potensial. Utviklingen av våre egenskaper, evner og talenter er menneskets sanne oppgave her på jordkloden. Et sentralt poeng for Rudhyar er at

108 – det symbolske kodetallet for kosmos' skapelse og utvikling, og menneskets utvikling mot fullkommenhet

Matematiske og geometriske egenskaper

$1^1 \times 2^2 \times 3^3 = 108$. Ifølge blant annet Pythagoras inneholder de tre første tallene alt som eksisterer. I er punktet og kilden som alt strømmer ut fra, kvadrattallet 2^2 gir en flate og altså en to-dimensjonal utstrekning, mens 3^3 viser til en kube og et tredimensjonalt rom. Sekvensen $1^1 \times 2^2 \times 3^3$ symboliserer dermed skapelsen av det fysiske, tredimensjonale universet.

Hver av de fem vinklene i et perfekt pentagram er på 108° . De fire laveste spissene på pentagrammet viser til de fire elementene ild, luft, vann og jord, altså den materielle verden. Den femte spissen som peker rett opp symboliserer kvintessensen, det femte element, som står for ånden. Pentagrammet er et symbol på mennesket innvielse og utvikling mot guddommelighet.

Religiøs og symbolsk bruk av 108

Både i øst og vest finnes det en lang rekke eksempler på symbolsk bruk av tallet 108 og dets multipler. Nedenfor er inkludert bare et lite utvalg:

Det er 108 kuler i de vanligste hinduistiske og buddhistiske bønnekranser.

mennesket skal lære seg selv å kjenne på godt og ondt. Ved å bevisstgjøre seg sine svake sider, og gjennom å bli bevisst om problemer og kompleksiteter som ligger latent i underbevisstheden, vil man være i stand til å frigjøre seg fra dem. På den måten kan man realisere sitt sanne potensial, et potensial som blant annet måneknutene viser veien til.

Ved feiringen av Krishnas fødselsdag skal navnet hans synges 108 ganger.

Det er vanlig å ha 108 trappetrinn opp til buddhistiske templer lokalisert på fjelltopper. Den symbolske meningen er at når man har gått opp alle de 108 trinnene, så er man fullkommen og klar for å motta opplysningen.

Det er 108 grunnposisjoner i Tai Chi Chuan (yang-stilen).

I dialogen "Timaios" beskriver Platon hvordan verdenssjelen ble skapt ved først å inndele et langt bånd i 54 enheter. Deretter ble dette båndet delt på langs, slik at verdenssjelen består av 108 deler totalt.

Den greske astronomen Hipparchos katalogiserte 1080 fiksstjerner (altså 108×10).

Ifølge norrøn mytologi er det 540 dører inn til Valhall, hver med to dørstolper. For å tre inn i det gudenes verden må du altså passere mellom en av de 1080 dørstolpene.

følge tantrisk tradisjon finnes det 108 pilegrimssentre som er helliget Shakti, det feminine aspektet av det guddommelige.

1080 (108×10) er tallverdien for "To agion pneuma", eller Den hellige ånd på gresk. Som kjent ble Det nye testamente nedtegnet på gresk. For å finne tallverdien tar man utgangspunkt i en kabbalistisk kodeteknikk som heter gematria og som er mye benyttet av Bibelens forfattere. Bokstaven A har tallverdien 1, B er 2 osv. I esoterisk kristendom viser Den hellige ånd til guddommens feminine aspekt, tilsvarende hinduismens Shakti

Ifølge hinduismen utvikler verden seg gjennom fire kosmiske sykluser: Krita yuga med varighet 1 728 000 år, Treta yuga med 1 296 000 år, Dvapara yuga med 864 000 år og Kali yuga med 432 000 år. Alle disse symbolske tallene er delelige på 108.

En annen banebrytende psykolog og astrolog er Liz Greene. Tittelen på en av hennes bøker sier mye om den nye innsikten som moderne vestlig astrologi er tuftet på: *“Saturn – a new look at an old devil”*. I gamle dagers astrologi var Saturn koblet med Satan, en forbindelse som kommer til uttrykk gjennom navnelikheten. Saturn var motstanderen og “den store ulykkebringer” i horoskopet. På det stedet hvor Saturn står plassert, må vi regne med å kjempe mot problemer. Moderne psykologisk astrologi anerkjenner fullt ut vanskelighetene Saturn kan vise til, men i stedet for å fokusere på det negative, smertefulle og ulykkebringende som Saturn noen ganger står for, har man i stedet omdøpt denne planeten til “den store læremester”. Riktig håndtert gir Saturns utfordringer et stort potensial for utvikling og vekst. Vi gjenkjenner dette prinsippet i ordtak som “motgang gir styrke” og “ingen kommer til fjells på flat vei”.

Også planeten Mars har fått sin renesanse i moderne astrologi. Tidligere ble Mars kalt “den lille ulykkebringer” og ble sagt å vise til uhell, trøbbel og konflikter, gjerne som følge av at personen selv handlet altfor aggressivt, uoverveid og på feil måte. I moderne astrologi står Mars i større grad for positive kvaliteter som handlekraft, evne til initiativ og til å markere seg selv.

Måneknutene i horoskopet

Som tidligere nevnt blir nordlig måneknute sammenlignet med Saturn i indisk astrologi, mens sørlig måneknute sammenlignes med Mars. Når vi tolker måneknutene ut fra innsikten som moderne vestlig astrologi har bidratt med og som blant annet har gitt en nytolkning av Saturn og Mars, vil hovedprinsippene for tolkning av måneknutene være som følger:

Nordlig måneknute representerer egenskaper og karaktertrekk du skal forsøke å utvikle, eller et problem du har fått i oppgave å løse i livet. Rahu husposisjon viser for eksempel til et

erfaringsområde der du vil kunne møte motstand og som du i utgangspunktet gjerne har vanskeligheter med, men som vil gi stor vekst og utvikling dersom du klarer nyttiggjøre deg nordlig måneknute og dens posisjon.

Sørlig måneknute viser til et livsområde og egenskaper som du allerede har en tett og intim tilknytning til. Ifølge indisk tradisjon viser dette til fortidens karma og noe du har utviklet i tidligere liv. Det kan blant annet være negative karaktertrekk som du bærer med deg. Uansett er dette et erfaringsområde eller egenskaper som faller naturlig for deg, og hvor du føler deg hjemme.

Egenskapene som Ketu viser til er i stor grad instinktive, automatiserte og befinner seg under bevissthetens terskel. De er altså utenfor din bevisste kontroll, iallfall før du har drevet litt dybdeboring i egen psyke og blitt mer klar over hva som ligger der. Det er dermed stor fare for at du vil kjøre disse egenskapene ut på feil måte, eller eventuelt overdrive uttrykket av dem. Se for deg en jakthund med sine instinkter som blir sluppet løs midt i en saueflokk. Utviklede egenskaper som i utgangspunktet kan være positive og representere en styrke, vil kunne gi et katastrofalt resultat dersom de brukes på feil måte og feil sted. Men hvis du lærer deg å anvende Ketu på konstruktivt vis, vil du erfare at du her har store ressurser å øse av.

Som konklusjon på denne artikkelens første del kan vi si at både indisk astrologi og moderne vestlig astrologi sier sannheten om måneknutene, selv om tolkningen er forskjellig: Javisst, Rahu og Ketu kan representere en ulykkebringende innflytelse i horoskopet, og javisst, de kan vise til et verdifullt potensiale, en styrke eller skjulte talenter som vi skal utvikle. I neste artikkel vil vi gå nærmere inn på den praktiske tolkningen av måneknutene i horoskopet.

Artikkelens Del 2 kommer i neste nummer av Astrologisk Forum.